

roku provisního souvisí s perfekcí pojišťovací smlouvy, plyne z toho, že, jak nesporno, žalovaná připisovala žalobci zprostředkovací provise $3\frac{1}{2}\%$ hned, jakmile byla pojišťovací smlouva uzavřena, t. j. jakmile pojišťovna přijala pojišťovací návrh a pojištěnce o tom vyrozuměla, a že vyplácela žalobci zálohy na tuto provisi, z čehož plyne, že žalobcova pohledávka a provise se stala perfekcí (§ 2) pojišťovací smlouvy též splatnou, byť i byla odsunuta k vůli zajištění pojišťovny výplata nedoplatku 1% z $3\frac{1}{2}\%$ odměny, až k celoročnímu vyúčtování. Nespadá tedy v jeden čas účinnost pojišťovací smlouvy a účinnost smlouvy o provisi zprostředkovatelskou. Ona jest odložena a nastává teprve zaplacením prémie za první rok, tato nastává již perfekcí pojišťovací smlouvy, pokud se tak stalo za trvání služebního poměru. Její trvání (podržení provise) jest však vázáno na rozvazovací podmínku, že nenastane zrušení pojišťovací smlouvy. Jest tedy molný právní názor pojišťovny, že pojišťovací smlouva a nárok žalobcův na provisi platně vznikly teprve zaplacením pojistného. Kdyby tomu tak bylo, nemělo by smyslu ustanovení § 5 odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, dle nichž může pojišťovna zrušiti pojišťovací smlouvu, nebylo-li pojistné včas zaplaceno, neboť nebylo by třeba zrušovati smlouvu, jež do té doby ani platně nevznikla. Ostatně je názor ten v rozporu s ustanovením § 2 odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, v němž se mluví o zamítnutí návrhu pojistníka, pokud nebyl jí přijat, a nikoli o zrušení smlouvy pojišťovací. Vidno z toho, že všeobecné pojišťovací podmínky dobře rozeznávají zamítnutí návrhu smlouvy, a zrušení smlouvy již perfektní. Jestliže tedy v době, pokud trval provisní poměr, tedy před 31. prosincem 1929, nebyla pojišťovnou zrušena pojišťovací smlouva podle § 5 odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, byla provisní smlouva v platnosti, a byl již tím založen nárok žalobcův na provisi. Požadavek pojišťovny, aby bylo též pojistné zaplaceno před rozvázáním provisního poměru, nedá se ani z dopisu z 1. ledna 1929 ani z dopisu ze dne 21. prosince 1928 dovoditi a jest proto tento požadavek neodůvodněn. Jiná jest ovšem otázka, jaký vliv má okolnost, bylo-li zaplaceno pojistné za první rok teprve po 31. prosinci 1929. Podle vývodů shora uvedených stává se nárok na provisi dospělým perfekcí pojišťovací smlouvy. Podržení provise zprostředkovatelem jest však vázáno rozvazovací podmínkou, že pojišťovna smlouvy pojišťovací pro včasné nezaplacení první prémie nestornovala. Podati důkaz o tom, že tato podmínka nastala, že zanikl provisní nárok pro nezaplacení pojistného v prvním roce bylo však věci žalované pojišťovny. Ta však zánik takový do konce řízení před procesním soudem neprokázala, ba ani důkazu o něm nenabídla a jest tudíž v tom směru prekludována.

Čís. 12821.

Přípustnost pořadu práva pro nárok vlastníka povozu proti obci na vydání povozu, který, ježto byl ponechán na veřejné cestě bez dozoru, dal starosta zavést do kůlny a který obec zadržuje pro náklad s tím spojený.

(Rozh. ze dne 18. září 1933, R I 695/33.)

Žalobci domáhali se na žalované obci v Čechách vydání fasuňkového vozu a 23 kusů švestkových dřev. Žalovaná obec namítla, že starosta po marném vyzvání žalobců, by vůz s dřevem, který nechal žalobce na silnici státi, odstranili, vůz ten u výkonu silniční policie, tudíž ve funkci administrativní dal odvézt se silnice do kůlny, že tudíž domáhání se vydání vozu nepatří na pořad práva. **P r v n í s o u d**, vyhověv námitce nepřípustnosti pořadu práva žalobu odmítl s odůvodněním, že starosta jednal jako osoba veřejná, oprávněná vykonávati silniční policii, že se tudíž jedná o veřejnoprávní úkon, proti kterému žalobcům přísluší si stěžovati k úřadům správním, nikoliv domáhati se vydání vozu pořadem práva. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. **D ů v o d y:** První soud zjistil, že starosta žalované obce dal odstraniti vůz naložený dřevem se silnice, kde ho žalobce nechal státi, že vůz ten starosta dal dopravit do kůlny a že se nyní zdráhá vůz tento vydati, dokud žalobci nezaplatí náklady spojené s odstraněním vozu se silnice a s jeho uschováním v kůlně. Podle § 8 zákona ze dne 15. června 1866 čís. 47 z. zák. pro Čechy nesmí povozy bez potahu býti nechány bez dozoru na silnici, a to pod následky pokuty (§ 12 cit. zák.). Podle § 14 cit. zák. přísluší výkon silniční policie zpravidla starostovi obce, který také koná vyhledávání, vydává nálezy, uloží pokuty, vybírá uložené pokuty a náhrady za způsobené škody. Nechal-li žalobce vůz na silnici bez dozoru státi a neodstranil ho, ačkoliv k tomu byl vyzván, byl starosta oprávněn u výkonu silniční policie vůz dáti odstraniti se silnice. Tím ovšem vykonává úkon veřejnoprávní. Odstraněním vozu se silnice jest však jeho správní úkon až na to, že podle § 12 cit. zák. mohl uložit žalobci pokutu, skončen. Byly-li s odstraněním vozu a s jeho uskladněním spojeny výlohy, nemůže tyto náklady starosta požadovati podle § 14 cit. zák., neboť podle tohoto ustanovení může starosta vybírat jen náhrady za škody uvedené v § 1 cit. zák. Vůz, který nechal žalobce na silnici státi, měl sám na svůj náklad odstraniti. Dal-li vůz odstraniti starosta a hradila-li obec náklady s tím spojené, hradila je obec za žalobce, který byl k vynaložení tohoto nákladu podle zákona povinen, a může obec náhradu na žalobci požadovati podle § 1042 obč. zák., tudíž pořadem práva. Zadržuje-li obec vůz s dřívím pro nezaplacení nákladů spojených s odstraněním vozu se silnice, a s jeho uskladněním, nečiní tak již ve výkonu silniční policie, výkon ten byl uskladněním vozu skončen, nýbrž proto, že uplatňuje nárok soukromoprávní. Žalobce domáhá se vydání svého vozu, který mu obec odepírá vydati před zaplacením vynaloženého nákladu místo a pro žalobce. Uplatňují tudíž žalobci soukromoprávní nárok a jest proto námitka nepřípustnosti pořadu práva bezdůvodná.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalovaná obec neprávem napadá usnesení rekursního soudu. Jde o spor, v němž se žalobci domáhají toho, by žalovaná obec vydala jim jejich fasuňkový vůz a 23 kusy švestkových dřev, které jim zadržuje a

nechce vydati, dokud žalobci nezaplatí náklad spojený s převezením vozu, a uloženou jim pokutu. Uplatňují tedy žalobci své soukromé právo vlastnické a brání se proti soukromému zasahování do tohoto jejich práva žalovanou obcí (osobováním si soukromého práva zadržovacího). I když žalobci v žalobě nedoličují, jakým způsobem nabyli vlastnictví k fasuňkovému vozu s dřívím, jest přes to z obsahu žaloby patrné, že jde o žalobu vlastnickou podle § 366 obč. zák., poněvadž žalobci v ní tvrdí, že jim žalovaná obec zadržuje jejich fasuňkový vůz s dřívím, tedy jejich vlastní věci. Rozhodovati o nároku, že obci nepřísluší právo zadržovati žalobcům vůz s dřívím pro učiněný náklad, jsou povolány řádné soudy (§ 1 j. n.). Neobstojí ani námitka žalované, že vykonává zadržení vozu se dřívím jen jako veřejný orgán, který pečuje o řád silniční policie, poněvadž jde tu o řešení otázky předběžné a předurčující a soudy jsou oprávněny řešiti v důvodech svých rozhodnutí i předběžné a předurčující otázky veřejnoprávní. Ani námitka žalované, že jí přísluší zadržovací právo podle § 471 obč. zák., nemění nic na věci, neboť i tu běží o řešení soukromoprávního nároku, o němž jest podle § 1 j. n. rozhodovati řádným soudům. Právem proto rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Čís. 12822.

Pozemková reforma.

Pro nárok na zaplacení ujednané kupní ceny, pokud se týče přejímací ceny jest přípustným pořad práva.

(Rozh. ze dne 19. září 1933, R I 322/33.)

V žalobě na presidenta Státního pozemkového úřadu a na československý stát tvrdil žalobce, že mezi ním a prvním žalovaným, předsedou Státního pozemkového úřadu, došlo k ujednání ústní tržové smlouvy, podle níž československý stát koupil od žalobce za sjednanou tržovou cenu 20,500.000 Kč a za dalších podmínek v žalobní žádosti podrobně vypočtených nemovitosti velkostatku. Dovožoval, že tato smlouva není dohodou ve smyslu § 44 zákona č. 329/20 Sb. z. a n., nýbrž prostou tržovou smlouvou, nesouvisející s provedením pozemkové reformy na tomto velkostatku. Domáhal se pak toho, by rozsudkem bylo zjištěno, že ona tržová smlouva mezi žalobcem a žalovaným československým státem vznikla a jest po právu, dále, by Státní pozemkový úřad byl uznán povinným, zaplatiti žalobci 20,500.000 Kč s příslušnými úroky, by žalovaný prezident Státního pozemkového úřadu a Státní pozemkový úřad byli uznáni povinnými rukou společnou a nerozdílnou vyhotoviti a podepsati ve vší formě práva onu tržovou smlouvu buď ve formě tržové smlouvy nebo ve formě dohody. Žalovaní vznesli proti žalobě námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud nevyhověl žalobcovu rekursu ohledně žalovaného presidenta Státního pozemkového úřadu, vyhověl však rekursu ohledně československého státu a zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva ohledně tohoto ža-